

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Instrvctio R. P. Bartholomæi Riccii Societatis Iesv
Theologi De Modo Recte Meditandi De Rebus Divinis**

Ricci, Bartolomeo

Mogvntiæ, 1605

Exercitio diuinæ præsentiaë acquiri stabilitatem cordis, omnium virtutum
perfectionem, & exteriorem munditiam. Cap. V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59608](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59608)

noxam lethalem, cum non facile is contingat seruis Dei, sed etiam lapsu leuiori immoderatae cupiditatis, qua aliquo modo similis vel demoni, vel bestiae reddatur. Quocirca nullo modo conuenit seruum Dei, ut aliquando negligat praesentem contueri Deum, imminente tentatione, & dum se occasiones offerunt irae, impatiētia, superbiam, vel tristitia mundana, aliaque; indomite perturbationes, diuinæ obliuisci praesentia: tunc enim celerrimè, magnaque; cum vigilantia cor eleuandum est ad Deum, eiusque; auxilium implorandum. Nam ut docuit S. Antonius, vnicum antidotum ad vincendas omnes daemones tentationes praesentissimum est, continuam Dei, cum spiritali gaudio, retinere memoriā: ea omnes illius laqueos & dolos ilico dirumpi, & in fumos euanescere. Quod autem & ipsum spiritale gaudium nascatur ex contemplatione Dei praesentis, iam iam ostendemus.

Exercitio diuinæ praesentiae acquiri stabilitatem cordis, omnium virtutum perfectionem, & exteriorem munditiam.

C A P. V.

INTER praestantissima bona, quae sancta
hac

hac exercitatione comparantur, merito
 numerari quoq; potest, firmitas & stabili-
 tas nostri cordis. Imprimis constat homi-
 nem eo fine conditum, vt in hac vita Deo
 firmissime coniungeretur per contempla-
 tionem & amorem, in altera verò cœlesti
 per claram visionem. Postquam autem per
 peccatum se à Deo separauit; & ad creaturas
 conuertit, quietem suam quærere cœpit
 in ipsis, nec tamen vnquam inuenit,
 quia propter illas conditus non fuit, sed
 nec earum vlla cupiditatem eius explere
 potuit. Vnde factum est, vt cogitationes
 suas & desideria, nunc in hanc, nunc in il-
 lam transferens lapsus sit in magnam cor-
 dis instabilitatem, quam deplorat prophe-
 ta Ieremias, dicens. *Peccatum peccauit He-*
rusalem, propterea instabilis facta est, errans Thren. 1.
ab vno loco in alium: ac in anima quidem
variis rerum terrenarum cupiditatibus, in
corpore crebris exiliis, & incarcerationibus
diuexata. Atq; hinc mox consecuta est cor-
dis diuisio. rot enim eius diuisiones sunt,
quot res sunt caduæ ad quas cogitationes
& studia sua conuertit: & quoniam diuisio-
ne res destruuntur & consumuntur, factum
est, vt cor tandem extingui debuerit morte
culpæ & pœnæ æternæ, vt testatur Ozeas

① ps. 10.

propheta dicens. *Divisum est cor eorum, nūc interserunt.* In hunc calamitosum statum incidunt præcipue illi, qui in lethale peccatum sunt prolapsi: hi enim profus sunt divulsi à Dei amore, & in anima mortui sunt morte culpæ, & pœnæ æternæ impendentis. incidunt quoq; suo modo multi serui Dei, qui quoniam plus æquo addicti sunt amori rerum terrenarum, ita tamē vt ad gravitatem peccati mortalis non perueniant, in precibus aliisq; actionib. mente distracti sunt, inquieti, mutabiles, inconstantes, & proximi periculo lethaliter delinquendi.

Hæc mala, damnaq; nullo efficaciore antidoto auerti possunt, quam hoc sanctæ præsentia diuinæ exercitio. Cum enim animus noster crebro cogitationes suas, ac desideria attollit in Deum, conuersando cum illo, & quasi familiaritatem ineundo, sensim stabilitur & confirmatur, eo quod abstractus sit à rebus creatis mutationi & instabilitati obnoxius, coniunctus verò personæ diuinæ incommutabili & immortalis. Quando enim navis in mari viventorum, fluctuumq; hinc inde tam vehementer iactatur, vt periculum sit, ne vel in scopulum impingat, vel submergatur, præsentissimum remedium est, vt fortissimæ alicui anchoræ

anchoræ alligetur, ne loco moueri amplius possit. Sic quando mens nostra in huius mundi Oceano variis & periculosis cogitationum, cupiditatumq; procellis cum discrimine damnationis æternæ exagitur, saluberrimum antidotum est, eam applicare & alligare ad anchoram diuinæ præsentia, atque ita paulatim ad stabilitatem & constantiam cordis tanti à sanctis & iustis æstimatam, Deoq; gratissimam aspirabit. Quam ob rem in verum seruum Dei optimè quadrat illud Ecclesiastici. *Homo c. 27. sanctus manet in sapientia sua sicut sol: stultus autem ut luna mutatur.*

S. Catharina Senensis, solitudinis & se- ^{Raimundus in vita}
 cellus amans, cum à parentibus continuis laboribus noctu diuq; occuparetur, à Deo ^{ta.}
 docta contra animi distractiones hoc vfa remedio est, vt cor suum loco cubiculi haberet, in quo præsentem Deum assidue cerneret, & cū eo colloquia misceret: sic enim obtinuit firmam & stabilem cum illo vnionem, vt nullo externo labore vel fatigatione distrahi mente posset. Idem consilium postea & verbis & scriptis communicauit aliis religiosis fœminis, affirmans in cordis cella esse verè regnum Dei per gratiam, ibi Christum cum suis inspirationibus

cœlestibus fixisse sedem. Felix profecto ille qui cum hac sollicitudine vitam traducit vt tam intus, quam foris præsentem sibi Deum contempletur, in eum omnes cogitationes suas, vota & desideria referat: nec enim fieri potest; quin anima illius omnium virtutum, donorumq; cœlestium copia circumfluat. Quotiescunq; enim seruus Dei hoc modo ad Deum cor suum eleuat & nouo afficitur beneficio, & gratiam amplio-rem promeretur, & propius se adiungit Deo, ac proinde & efficacius de eius lumine, bonitate, fortitudine, ceterisque diuinis perfectionibus haurit.

Dorothe-
us in vi-
ta

IN vita Dosithei narratur, ei inter cætera documenta spiritualia hoc fuisse à magistro suo S. Dorotheo traditum. *Nunquam in corde tuo memoriam Dei depone, cogita illum semper stare coram te, Et te coram illo.* ipsum autem deinceps omne studium adhibuisse, vt obseruaret, & ided nunquam memoriam eius, siue sanam, siue ægram deposuisse, sæpeq; in intimo cordis orationibus iaculatoriis eius opem implorasse. Nonnunquam enim sic breuiter precabatur. Domine Iesu Christe miserere mei. Alias sic. Fili Dei adiuua me. alias aliter. atq; hac sancta exercitatione intra quinquen-

NUM

nium, ex adolescente quondam milite flagitioso, in virum perfectum euasit, dignusque tandem habitus est, qui adscriberetur in numerum sanctorum cum Deo in cœlis regnantium.

IAM verò hæc Dei memoria, hic diuinus intuitus, non solum componit & moderatur hominem interiorē soli Deo conspicuum, verum etiam exteriorem hominibus notum. Quemadmodum enim honorarius aliquis Principis famulus nulla alia re commodius in officio continetur, vt honestè, compositè & modestè se gerat, quam si intelligat se à Domino suo videri, ac sedulo etiam obseruari: sic nullo alio monito seruus Dei efficacius in consuetis pietatis functionibus retineri poterit, quam si meminerit se in conspectu Dei versari. Sicut astra cœlestia à sole præsentè, in quem obuersa sunt, omnem splendorem mutuātur, quo in se fulgeant, & aliis fulgorem subministrant, atq; adeo in terris suum effectum habeant. Sic homines iusti & pii, qui instar stellarum in Ecclesia Dei collucent, ex continuo Dei, quem præsentem oculis mentis cernunt, conspectu lumine diuino illustrantur, omniumq; virtutum verarum solidarumq; splendorem etiam comuni-

municat aliis. Quare merito dixit Sapiens.
*Eccle. 14. Beatus vir, qui in sapientia morabitur, & in
 sensu cogitabit circumspeditionem Dei.*

*Quod exercitio presentia diuina,
 lætitia & consolatio spiritualis
 obtineatur.*

C A P. VI.

*Tract. 5.
 p. 2. c. 13.
 & 14.*

AD continuandum vitæ spiritualis cur-
 sum non exiguum momentum habet,
 gaudiū spirituale, vt alibi fusius docuimus:
 quod ab omnibus Dei seruis maiorem in
 modum expetitur, & in summo pretio ha-
 betur. Hoc verò tam salutare & spirituale
 bonum imprimis sancto diuinæ presentia
 exercitio & comparatur & conseruatur.
 Quemadmodum enim qui magnū aliquod
 discrimen fortunarum, vitæue adiit, vehe-
 menter recreatur, si spectandum se offerat
 illi quispiam, à quo tanto discrimine eximi
 possit. similiter, sicut, qui audit & cogno-
 scit vocem magni amici, quem annis mul-
 tis non viderit, magna lætitia perfunditur,
 si eum coram videre queat: sic anima serui
 Dei,